Anul V — Sibiiu, Sâmbătă 16/28 Aprilie 1888 — Nr. 87

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare ți de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — **Administrația:** Str. Cisnădiei 3.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Procesul de presă al „TRIBUNEI".

(Urmare.)

Apĕrarea.

Dl advocat Iuliu Coroianu.

Ilustre domnule president? Onorat tribunal regesc! Stimabililor domni juraţi!

Acusa ce a înaintat-o aici cu graiul dl acusator public, după-cum a expus și clientul meu, antevorbitorul, dl Ioan Slavici, purcede din asttel de puncte de plecare, care la nici o întêmplare nu pot cădè în cadrul pertractării finale de aḑi. Eu însĕ îmi ţin de datorinţă a rĕspunde și a mĕ declara după împregiurări, deșì nu privitor la toate, dar' cel puţin încât privesce cele mai de căpetenie momente.

Stimabilul domn acusator public expune, cum idea naţională a fost biruitoare în luptele ei în statele civilisate ale Europei, cum a oblit pe rênd acele recerinţe, care sûnt strîns legate de drepturile naţionale și cum s'au manifestat aceste și aici în patria noastră. A făcut deosebire și a pus un paravan între luptele naţionale ce s'au manifestat în celelalte state civilisate ale Europei și între lupta de naţionalitate ce s'a petrecut în statul nostru.

În vreme-ce acele înseamnă lupta cetăţeanului liber, a omului ce aspirează la civilisaţiune, luptele ce se ivesc pe teritorul Ungariei ar fi de a se asĕmĕna cu o lucrare de subminare, al căror scop ar fi, de a nimici Ungaria într'o clipă.

Eu în aceasta deosebire vĕd o astfel de acusă, pe care trebue sĕ o rĕsping nu numai în numele clientului meu, ci, așa cred, și în numele tuturor naţionalităţilor, ce locuesc în patria aceasta, și în numele tuturor oamenilor de bine.

Da! Fiecare purcede din propriul seu punct de vedere în apreciarea ori-cărei cestiuni, și se nisuesce a pune în primul plan propriile sale vederi, când e vorba de validitarea unei cestiuni. Așa a făcut și stimabilul domn acusator public. Amintesce înaintea domniilor-voastre cuvinte însufleţite și bine premeditate, că naţiunea maghiară cât a fost de marinimoasă faţă cu toate naţionalităţile ce locuesc în patrie și în ce mod a satisfăcut ea acelor pretenţiuni, pe care vre-un fiu al patriei le-a formulat vre-odată, și constatând aceste, el însuși se provoacă la legea despre naţionalităţi din 1868 și el însuși constată adevĕrul acestei afirmaţiuni. Cum? În ce mod?

Într'un mod foarte ușor. Raporturile politice din statul nostru se deosebesc în mare parte de raporturile celorlalte state civilisate ale Europii. Nu putem lua drept exemplu pe Francia, Anglia ori pe Germania cea mare, ci posiţia și situaţia, în care ne aflăm noi și aceea, în care s'a desvoltat viaţa unei naţiuni de secoli, pot ḑice de o miie de ani încoace. Aceasta poate sĕ fie obiectul de cuţie la apreciarea acestei cestiuni, aceasta ce ne duce îndĕrĕt la cele mai deaproape raporturi politice din anii 1865—67. Nu e așa departe.

Aceasta e legea, în care eu vĕd, că st. dl substitut al procurorului suprem însuși își combate propriile sale afirmaţiuni. În introducerea ei, ea conţine atâta, că în Ungaria este numai o naţiune, adecă celelalte sûnt toate ei subordinate.

Apoi d-lor, fost-a statul faţă cu naţionalităţile totdeauna liberal? Apoi fost-a el mai just, ca ori-și-care alt stat din Europa?

Legea din 1868 rĕspunde d-lui acusator public. Discutarea mai pe larg a acesteia nu se ţine în cadrul acestei cause, și nici nu voiu, ca prin aceea sĕ înrîurez în mod agitator asupra spiritelor.

Este un alt punct, pe care eară nu-'l pot lăsa neamintit. Dl acusator public a întrebat aici publice, nu dela mine, nici dela acusat, ci dela toate naţionalităţile ce trăesc în aceasta ţeară: Există vre-o libertate publică, pe care sĕ nu ni-o fi eluptat noi (adecă Maghiarii?) Da, stimaţilor domni juraţi, eu constatez, că toate câte sûnt nu 'și-le-a eluptat singură naţiunea maghiară, ci împreună toţi locuitorii ţerii, jertfindu-'și cu patriotism pentru causa comună avutul și sângele. La acea observare, acesta îmi este rĕspunsul.

Ceea-ce dl acusator public a expus are o parte foarte neplăcută. Și adecă aceea, că în general toate foile numesc pe domnitor împĕrat, ear' nu rege. Nu spun, că e adevĕrat; nu pot spune pentru-că nu sûnt de convingerea aceasta. Eu, care în fie-care ḑi cetesc deopotrivă toate ḑiarele românesci, am vĕḑut totdeuna numirea de împĕrat și de rege. La toată întêmplarea scriitorul articolului se folosesce de numirea ce-'i vine mai ușor. Un lucru trebue în tot casul lămurit. Și anume, că de când Augusta Casă domnitoare Habsburg-Lotaringia ședе pe tronul Ungariei și poartă și coroana împĕrătească austriacă, poporul român s'a obicinuit a numì pe domnitorul seu împĕrat, și dacă merge cineva între poporul din ori-care comună din Ardeal și vorbesce cu el, va constata, că poporul ḑice împĕrat, pentru-că acesta îi este terminul obicinuit. Mĕ mir, de ce se acaţă acusatorul public de acest termin și ce vrea sĕ ḑică prin asta. Căci cu cuvinte mari, după modesta mea părere, nu se pot seduce spiritele. Noi, d-lor juraţi, sûntem cetăţeni serioși și maturi, avem gândire liberă. Noi nu putem fi duși în rătăcire prin frase goale. — Dar' sĕ mergem mai departe. Dl acusator public afirmă, că luptele naţionalităţilor sûnt de o astfel de natură și ţintesc într'acolo, ca sĕ bată icul între ţeară și Tron. Când am auḑit-o aceasta, m'am întrebat ce este asta? Cum s'ar putè presupune, că noi Românii, care numĕrăm aici în Ungaria 3 milioane de suflete și care avem unul și același interes cu naţiunea maghiară, de a putè trăì fericiţi în aceasta patrie, noi sĕ batem icul între noi și casa domnitoare? Căci doară și noi sûntem fii ai acestei patrie; mĕ doare, că dl acusator public pe noi Românii și pe celelalte naţionalităţi nu le privesce de buni patrioţi. Acesta e celalalt punct, cu privire la care, în numele naţiunii române, trebue sĕ resping acusa.

Președintele: Rog pe domnul advocat a se declara numai în numele persoanei proprie, ear' nu în numele unei naţiuni.

Coroianu: Ilustre d-le președinte, cer scusele, că în mijlocul reflexiunilor ce am avut datorinţa de a le face, aș fi trecut poate marginile; îmi voiu da silinţă, sĕ fiu pe cât se poate de obiectiv.

Mai este încă un punct: Cultura comună. Cu toţii dorim, ca copiii nostri sĕ înveţe carte și tuturor ni-ar plăcè ca cultura sĕ se rĕspândească în toate unghiuleţele. Dl acusator public s'a exprimat, că noi am privit totul cu ochi rĕi. Și aceasta își are causa sa, care nu se ţine în cadrul acestei afaceri, și care, ca sĕ mĕ exprim în două cuvinte, este aceea, că noi vedem într'însa tendenţa de a maghiarisa deosebitele naţionalităţi.

Mai este încă o împregiurare, la care în special mĕ rog de atenţiunea domnilor juraţi. — Aveţi bunătate și nu luaţi în nume de rĕu dlui acusator public, că atunci, când 'și-a terminat discursul, a uitat de sine. Eu așa cred, că convingerea este aceea ce e în stare a crea un resultat în asemene lucruri, ear' nu amenințarea sau nu sciu ce dorinţă, prin care se vatĕmă și acele împregiurări, pe care le prescrie legea.

Aceste sûnt punctele, pe care dl acusator public le-a expuse cu graiul și care se abat dela basa actului de acusă.

Acum sĕ vedem meritul adevĕrat al lucrului.

Eu așa cred, că stimabilii domni juraţi sûnt deopotrivă cu mine de acea părere, că presa formează acel organ al societăţii omenesci ce aspirează la civilisaţiune, prin care se dă expresiune cugetării libere și prin care se validitează ideile și ţintele acestei cugetări libere.

In acele state, unde nu există sistem de caste, nici una dintre elementele ce constituesc statul nu pretinde drepturi speciale din drepturile ee compet totalităţii cetăţenilor, acolo activitatea liberă a presei nu e încătușată, pentru-că acolo puterea statului nu e silită sĕ-'și apere cercul de putere; învreme-ce în formă întoarsă trebue sĕ vedem și consecuenţe întoarse.

Aici, la critisarea acestei cestiuni, de aceea am adus înainte importanţa presei, ca sĕ vedem, că prelûngă astfel de organ și pe basa aceasta e datorinţa fiecărui cetăţean, a lucra pentru acel scop, ca sĕ propage civilisaţiunea comună. Articolul incriminat n'a avut alt scop, decât de a produce mai multă lumină și sĕ validiteze aceasta lumină prin cercurile mai cunoscute, adecă printre acei Români, care cetesc „Tribuna". Pentru-că sĕ notaţi, că precum fiii naţiunii maghiare, așa și fiii altor naţiuni, nesciutori de carte, nu cetesc ḑiare, prin urmare articolul din cestiune nici în agitaţiunea pretinsă nu putea sĕ se rĕspândească mai departe de cercurile cunoscute ale acestui ḑiar.

Cred că am isbutit a dovedì înaintea domnilor-voastre, domnilor juraţi, că articolul încriminat din numĕrul 268 al „Tribunei" nu cuprinde în sine nimic ce s'ar reduce la delictul de agitaţiune.

Trebue sĕ constat — și declar, că n'am intenţiune de a acusa nici pe procurorul regesc, nici pe tribunal, — că interpretarea articolului încriminat nu corĕspunde cu cel original.

Președintele: Constat, că articolul a fost tradus de „tălmaciul" tribunalului și forma necesară a fost menţinută.

Coroianu: Sûnt câteva expresiuni, pe care acusatorul din atenuanţă ori din greșeală le-a interpretat fals.

La început cuvêntul „deșteaptă" a fost tradus cu „felébreszteni", cu toate că corĕspunde mai potrivit cu „felvilágositani". Mai departe, tot acest cuvênt îl întrebuinţează acusatorul în șirul acusării sale, de unde apoi ajunge la conclusiunea, pe care a accentuat-o cu atâta emfasă.

Mai departe: în loc de „igaz" stă „valódi." În alineatul 12 în loc de „jól van" stă „ámde." În alineatul 14: „hogy kitudhassuk, miként nyilatkozik (ca sĕ putem afla, cum se manifestă), în loc de: „hogy tudva legyen, miként nyilatkozik" (sĕ se scie, cum se manifestă. . .) Afară de aceste în alineatul 18 în loc de: „mindenki elégedetlensége" (nemulţumirea tuturora) e „mindnyájunknak elégedetlensége" (nemulţumirea noastră a tuturora.)

Aceste sûnt greșelile de interpretaţiune și nu de traducere, pe care eu nu voesc sĕ le îndreptez, ci sĕ le constat numai și cred, că și onorabilul domn „tălmaciu" le va recunoasce, dacă cumva ar fi interpelat în această privinţă de dl președinte.

În cas, dacă această interpretaţiune greșită nu s'ar fi făcut și stim. d-n acusator 'și-ar fi luat osteneala sĕ pĕtrundă în adevĕratul înţeles al articolului s'ar fi convins, că articolul nu cuprinde în sine, nici în general, nici după indicaţiunile §§-lor 171 și 172, alineatul 2 din codicele penal, vre-un delict de agitaţiune.

Nu se cuprinde, precum o voiu și dovedì mai jos.

După prescripţiunile legii: acela care la vre-o întrunire publică. . . .

Președintele: Legea se va cetì, numai poftesce a te provoca la ea.

Coroianu, apĕrător: Onorabili domni juraţi! Dacă punctele indicate în actul de acusare se susţin rênd pe rênd și în sumar; dacă expresiunile scoase cu atâta subtilitate fină se iau astfel ca-și-cum n'ar fi altă greșeală în articolul încriminat, decât numai cele cuprinse în actul de acusare; nici atunci casul prevĕḑut în §. 172 al codicelui penal nu se poate afla în reproducerea pasagelor încriminate.

Nu e, fiindcă în actul de acusare nu se află criteriul agitaţiunii. On. domni juraţi nu sûnt îndatoraţi ca pentru aducerea sentenţei sĕ se conformeze legilor.

Dela domniile-voastre nu se cere decât sĕ judecaţi după cea mai bună convingere, pe care o aveţi.

On. domni juraţi! Precum v'a arĕtat și clientul meu, vi se cere sĕ nu vĕ daţi verdictul asupra lucrurilor, care se petrec în afară de aceasta causă, nu asupra lucrurilor, pe care le fac alţii, sau pe care le-a făcut o naţionalitate, sau asupra lucrurilor, pe care vor unii sĕ le facă, ci asupra celor înșirate aici în această incintă și sub impresiunea celor auḑite. Cu toate aceste va fi foarte la loc, dacă nu perdeţi din vedere intenţiunile legii, când vĕ formaţi convingerea, pentru-că domniile-voastre nu puteţi sĕ fiţi conḑuși de alte argumente, când vĕ daţi verdictul asupra adevĕrului sau neadevĕrului, decât numai de acelea, pe care le-a cântărit legislatorul când a creat aceasta lege.

De aceea trebue sĕ relevez, că delictul de agitaţiune prevĕḑut în §-ul 172, alineatul 2 al codicelui penal, nu se poate afla în articolul încriminat, pentru-că articolul din cestiune nu e decât reasumarea unui alt discurs; citează discursul și trage conclusiunile logice din el. Și îndreptăţit este fiecare cetăţean al ţerii, a discuta și a aplica ori-ce lege și ori-ce instituţiune publică, numai discuţiunea trebue sĕ fie serioasă și de natură de a nu provoca brutalităţi contra acelei legi.

Pe aceasta se basează § 172 al codicelui penal. Astfel trebue dar' sĕ constat, că acest cas nu se presentă nici decât în această cestiune; pentru-că acest articol nu cuprinde în sine expresiuni, care ar aţîţa la ura ori în contra unei clase, ori în contra unei naţionalităţi, ori în contra unei confesiuni; și nu astfel de expresiuni, care, — după-cum pretinde actul de acusare, — le-ar pune faţă în faţă pe elementele maghiare și române.

Mai e încă o împregiurare, asupra căreia trag luarea aminte a onoraţilor domni juraţi.

E adevĕrat, că dl I. Slavici în articolul d-sale nu primesce cu totul basa care e indicată în actul de acusare, și pe care dl procuror vrea sĕ o primim și noi. Și anume pe Români nu îi consideră de Maghiari și nici nu-'i identifică cu dînșii. Și întreb, că oare un om cu o singură trăsĕtură de condeiu poate sĕ facă un lucru, pe care nu 'l-a făcut Dumneḑeu și natura cea puternică? Dl Slavici poate sĕ fie un limbist perfect, poet sau ori-și-ce, ceea-ce îi poate fi dat omului sĕ fie, dar' nu poate sĕ aibă o putere atât de magică, ca printr'o trăsĕtură de condeiu sĕ fie atât de puternic, ca sĕ fie în stare a șterge de pe faţa pĕmêntului trei milioane de Români, nu poate sĕ fie atât de puternic ca sĕ fie în stare a nimici într'un minut o desvoltare istorică de preste 1000 de ani. Aceasta este reflexiunea mea la acel punct al actului de acusare, care îi impută d-lui Slavici, că îi deosebesce pe Români de Maghiari.

Cred, că de aceea îi deosebesce, pentru-că nu se poate nimicì în faţa noastră ceea-ce ne-a dat natura.

FOIŢA „TRIBUNEI".

Milionarul.

— Două novele. —

De

Zschokke.

(Urmare din Nr. 85.)

VIII. Ḑiua nascerii.

Când se trezì, era acum ameaḑi. Servitoarea din casă îi aduse două bilete și un buchet de ghiocei înfloritori. Abia acum își aduse aminte, că e ḑiua nascerii lui. Din peptul seu eși un suspin adânc.

Unul din bilete era dela dl president de Bitterblatt, celalalt dela Carolina. Cunoscea scrisoarea amêndurora. Întâiu cel amar! ḑise el, și desfăcù pe al presidentului. Pe furiș totuși îl cuprinse earăși speranţa, că vor regreta mult perderea sa, îl vor ruga sĕ nu se pripească; îi vor da noue și mai solide încredinţări, în secret el și iertase nerecunoscĕtorilor. Cetì, și din ceea-ce aștepta nu găsì nimic. Presidentul regreta foarte curteneţ, că Morn a luat o așa hotărîre, recunoscù primirea actelor și rĕmase sluga plecată.

Așadar' asta e rĕsplata serviciului fără salar de șese ani! ḑise Morn și sdrucì în mână sdranţa presidentului. Apoi luà biletul Carolinei și-'l cetì. Conţinea câteva șire scrise de mâna ei: Sperează în Dumneḑeu, Casimire al meu! Astăḑi ești tu de douĕḑeci și opt de ani și eu deja de douĕḑeci și unul. Aceasta însĕ nu trebue sĕ ne slăbească curagiul, iubirea și credinţa noastră.

Unicul cuvênt deja, care 'l-a pus iubita lûngă numĕrul douĕḑeci și unul, 'l-a cutremurat în tot internul seu. Atât mai trebuia pentru-ca sĕ 'i-se umplă păharul durerilor, suspina și plângea cu hohot. Când păși la fereastră, ea ședea în faţă. El își strînse buchetul de flori la buze și la inimă; se lăsà pe sofa posomorît, nemulţumit cu lumea și cu soartea. În orașul acesta nu putea sĕ mai rĕmână, trebuia sĕ-'și caute pânea în alt loc. Una numai îl durea, că avea sĕ se despartă de îngerul copilăriei sale, și în idee și ţinea lungi vorbiri de adio cătră Carolina.

Încă ședea tot în amurgul serii, când 'i-se părù că băteau la ușe. Auḑì mai mulţi oameni afară vorbind. Ușa se deschise și patru hamali aduceau dela postă două giamantane mari, întrebând unde sĕ le pună. La întrebarea: a cui sûnt? se rĕspunse: a unui domn sosit cu postă separată. Morn se minuna. Gândul seu dintâiu fù la Duncan.

Abia primì giamantanele, când un călĕtor întrà în odaie; era Duncan. El sburà la peptul lui Morn. Multă vreme 'mi-ai lipsit! ḑise Duncan, de aceea îmi permiţi sĕ viu dintr'una la casa d-tale; d-ta de sigur te vei lipsì de câteva odăi pentru un bun amic.

Nici o vedere mai recreatoare nu 'i-se putea face bunului Casimir, ca aceea a prietenului seu. Plăcerea îl făcea aproape mut, și când străinii eșiră, îmbrăţișà pe Englez încă odată și-'i ḑise: Am într'adevĕr numai o unică odaie prelûngă o cămăruţă, însĕ le împărţesc bucuros cu d-ta. Primesce cu inimă voioasă dela un prieten.

Numai o odaie și o cămăruţă? întrebà Duncan mirat. Pentru-ce așa restrîns?

Pentru-că nu-'s bogat!

Nu ești bogat? dar' eu te ţineam de acela, căci 'mi-ai împrumutat la moment o sută de louisd'ori.

O inimă simţitoare este pentru un amic totdeuna bogată. 'Ţi-am dat a patra parte din averea mea, dacă ai fi cerut mai mult, nu puteam sĕ-'ţi refus nici asta, erai doară strîmtorat.

Duncan îl privì surprins și tăcut. Apoi îl strînse earăși în braţe, își chemà cei doi servitori, le porunci sĕ se ducă în hotelul cel mai apropiat și sĕ aștepte acolo ordinele sale ulterioare. Ear' eu, ḑise el lui Morn, rĕmân la d-ta, primesc cu toată inima un colţ în odaia d-tale. De sciam mai nainte, poate nu veniam așa dintr'odată.

Curênd fură înţeleși întru arangiarea casei. Morn dispune îndată sĕ pună un pat curăţel lûngă al seu, sĕ îngrijască de o cină bogată, la care nici punciul nu avea sĕ lipsească.

Duncan era cu mult mai vesel, decum era atunci, când Casimir îi făcuse cunoscinţa. La punciu, pe la mieḑul nopţii, încheiară frăţie eternă. Duncan își istorisì soartea sa. Avuse în patrie o iubită, care ţinea la el cu credinţă neînfrântă, deși parinţii copilei, din ură familiară veche, îi refusară mâna. El își conduse pe unicul și cel mai bun amic al seu, un tinĕr dintr'o familie din cele dintâi engleze, sosit de curênd din călĕtorie, și-'l presentà adoratei sale. Acest amic îi promisese, că va lucra pentru el prelûngă părinţii dușmăniţi. Însĕ infidelul, care se înamorà de mireasa lui Duncan, o peţì pentru sine. Cu toate că fata îl despreţuia, părinţii 'i-au dat mâna fiicei lor, și nefericita murì în preseara cununiei, cum se lăţì vorba, înveninându-se însași. Duncan era desperat. Căutà după falsul amic, plecară amêndoi la Calais și acolo se duelară. Duncan căuta rĕsbunare și apoi moarte, și era aproape sĕ găsească pe asta din urmă. O împunsĕtură prin pântece îl aduse aproape de mormênt, și omul, care îl făcuse nefericit, fugì la America. Într'un pătrar de an Duncan se vindecà de rana periculoasă, dar' nu de melancolie. Medicii îi recomandau sĕ schimbe aerul, sĕ caute distracţiune în călĕtorii, și el împachetà și plecà în lumea mare.

Casimir încă își spuse istoria sa; Duncan îl ascultà cu interes.

Pe tine te-au înșelat numai egoiști de rênd, ḑise Duncan, numai nisce suflete egoiste vulgare; pe mine însĕ m'a înșelat unicul meu amic ce-'l aveam din copilărie. A ta iubită trăesce încă; a mea este perdută pe vecie. Tu te-ai muta într'un deșert; eu, dacă te învoesci, m'aș duce împreună cu tine. Ţie 'ţi-se poate ajuta, însĕ mie nu.

Mie sĕ 'mi-se ajute? ḑise Casimir suspinând, privì spre cer și-'și puse mânile pe pept. Doamne, bunul meu Duncan, tu nu cunosci în ţeara asta oamenii!

Oamenii în ţeara aceasta sûnt ca și oamenii în ţeara mea, iubite Casimir! — Îţi dau cuvêntul meu, că, dacă nu voesci sĕ mĕ împedeci, îţi ajut în toate. Îmi pare bine când fac câte-o glumă nebunească. Sgârcitul băcan de brânzării are sĕ-'ţi dee pe fiica sa drăgălașă și pe deasupra milionul; ministrii tĕi îţi vor da posturi onorabile, orduri și ce poftesci. Toate aceste se pot face fără nici o vrăjitură: însĕ ca omul sĕ capete o copilă frumoasă, nu trebue sĕ fie numai brav și frumușel; ca sĕ câștige un milion, nu trebue sĕ fie sărac; ea sĕ câștige funcţiuni și demnităţi, nu trebue sĕ fie numai cu spirit, cu cunoscinţe și activ.

Și ce ai sĕ faci, Duncan?

E cu totul altă cestiune raportul ce există între multele naţionalităţi din această ţeară faţă cu patria şi cu instituţiunile ţerii.

Această cestiune nu se ţine de aici. Dar' se ţine de aici o împregiurare, ca să vĕ dovedesc, că traducerea articolului încriminat e de o astfel de natură, care e în contrădicere frapantă cu actul de acusare şi punctele ce resultă din acest act.

Ce au făcut Caransebeşenii? Grănicerii? S'au rĕsculat în contra patriei? S'au năpustit asupra averilor? Au comis atentat în contra libertăţii publice? Au ştirbit iubirea către Maiestatea Sa? Sau au comis vre-un fapt prescris în codicele penal, în urma căruia li-s'ar aplica prescripţiunile legii?

Aceasta n'o afirmă nici acusatorul, nici actul de acusare, şi nimeni pe lume! Pentrucă grănţierii au făcut lucruri, pe care constituţiunea le permite ori-şi-cărui cetăţean. S'au adunat, au ales un deputat pentru dieta ţerii şi 'şi-au însuşit vederile alesului lor.

Domnilor! Aceasta permis este să o facă ori-şi-ce cetăţean în toate ţerile constituţionale, fără-ca să fie tras înaintea judecăţii, şi mĕ rog de iertare, dacă constat, că judecătoria de presă în casul de faţă a trecut preste limitele, care 'i-s'au dat. Pentru-că vĕd supresiunea drepturilor cetăţenesci în expresiunile, care formează obiectul de pertractare al curţii cu juraţ. Domnilor! După experienţa domniilor voastre, după impresiunea, pe care vi-o produce cetirea articolului încriminat, vĕ rog să declaraţi vinovat e ori ba dl Ioan Slavici.

Eu cred, că nu e vinovat!

Replicile.

După discursul de apĕrare al d-lui advocat Iuliu Coroian, acusatorul public Dr. Al. Ieszenszky replică următoarele:

Onorat tribunal! La acea parte a apĕrării, care se rapoartă la cuprinsul şi redigiarea discursului meu, nu rĕspund. Domniile-voastre, d-lor, sûnteţi juraţi, 'mi-aţi auḑit discursul, deci eu n'am să-'i mai fac nici un fel de comentar. Eu m'am înşelat în decurgerea acestei discuţiuni. Eu am crezut, că aici, unde se pun la ordinea ḑilei cestiuni de aceste, pertractarea va avè un sbor mai înalt. Dar', cu privire la anumite noţiuni juridice, am auḑit din partea d-lui apĕrător astfel de lucruri, care exclud ori-ce discuţie între noi relativ la celelalte.

Ceea-ce a expus însĕ domnul apĕrător cu privire la punctul 2 al §-lui 172, este o afirmaţiune atât de piramidală, — că adecă agitaţia ar avè loc numai prelângă întrebuinţarea de arme, ceea-ce însĕ în casul de faţă nu s'a întêmplat, — încât pe acest teren trebue să încheiu discuţiunea.

Apĕrarea a aflat de bine a nega articolul încriminat dimpreună cu toate intenţiunile lui, dar' cu aceste cestiuni eu acum nu mĕ ocup, cu toate-că sûnt provocat să o fac. Aceste le voiu lăsa pentru sfîrşitul discursului.

Acum voiu să rĕspund parte rectificând, parte combătând, la acele provocări directe ori ascunse. Eu în decursul apĕrării am auḑit amintindu-se cu o oare-care accentuare numele generalului Traian Doda. Adevĕrat, că Doda este încă general, dar' apĕrătorii de abia 'mi-ar sci-o spune, până când, deoare-ce el stă aḑi înaintea tribunalului reg. din Arad şi cu greu cred, că justiţia nu-'şi va rupe băţul de capul lui. Ar fi deci un lucru fără de tact, de a aduce numele lui în discuţiune.

A fost ciudat şi aceea, când dl apĕrător a negat, că în Ungaria nu numai Maghiarii, ci celelalte naţionalităţi împreună 'şi-au eluptat libertatea. Asta e o afirmaţiune, preste care nu se poate trece atât de uşor, ci va fi bine să se arete în ce constă aceasta? Ceeace spune dl apĕrător, nu înseamnă altceva decât aceea, că şi Valachul (*oláh*) este un element ce susţine statul. La aceasta rĕspund, că elementele ce constituesc statul consistă numai din aceia, care sûnt cu credinţă faţă cu el şi care ca atare sûn membrii naţiunii. Şi atunci când se face amintire de fidei valachis, acestia sûnt totdeauna amintiţi ca părţi ale noţiunii naţiunii maghiare politice, şi aceia, care au sângerat pe câmpul mierlei, la Mohaciu, aceia n'au sângerat ca Români, ci ca membri ai naţiunii maghiare politice. Dacă deci dl apĕrător afirmă, că şi Românul este un element ce constitue statul, trebue să primească şi consecuenţa, că acela, care e aḑi valach (oláh), este totodată şi membru al naţiunii maghiare politice.

Acum trec la însuşi articolul încriminat şi cred, că nu-'i voiu rĕmânè dator. Dupăcum am avut onoarea a observa mai înainte, apĕrarea află de bine a nega articolul încriminat cu toate intenţiile lui.

În articolul încriminat se cuprinde: Deşteptarea Românilor, căci cupa nemulţumirii e plină şi o strigati aceasta, dar' aşa, ca să rĕsune împĕrăţia, şi arĕtaţi, că v'aţi deşteptat, pentru-că cele dintâi manifestări nevinovate n'au avut succes, nici adunarea celor 600 grănicери din Caransebeş nu a avut nici un succes, deci, deci... şi aici, însuşi scriitorul articolului reţirează şi nu cutează să spună nimic, ci încredinţează poporului român anunţarea aceleia. Opintească-se ori-şicum acusatul a se scoate de sub greutatea responsabilităţii, căci asta nu o poate face, când ḑice: Românilor, luptele voastre de până acum au fost zadarnice. Aceasta numai o consecuenţă are: „Sus Românilor, sus în contra Maghiarilor!“ O astfel de procedere în punerea premiselor înseamnă îndrăsneală, ear' în deducţiunea acelora timiditate. Agitaţia există deci în premise, pentru-că dacă autorul articolului mai scoate din ele şi conclusiunile, aceasta n'ar mai fi agitaţie ci provocare la revoluţiune.

Şi mai departe, dl apĕrător a fost acela, care în decursul apĕrării a accentuat dorinţa mijloacelor legale. Mĕ bucur, că apĕrarea a dovedit-o că Românii n'au lipsă de mijloace nelegale; numai cât regret, că aceste sûnt expuse în formă de onoare naţională drept mijloace nevinovate. De aici urmează, că mijloacele nevinovate înseamnă implicite mijloace stricăcioase, a căror accentuare dă totdeuna prilegiu la expediente absurde.

După aceste mĕ întorc către domniile-voastre, domnilor juraţi, care cunoasceţi puterea condeiului, care înţelegeţi şi simţiţi atacurile articolului, şi care puteţi judeca, încât a fost articolul încriminat potrivit a agita opinia, voinţa, sentimentele ori patimele Românilor. Dacă aveţi sentimentul, că acest articol nu a avut nici o înrîurire nici asupra sentimentelor, nici asupra voinţii, nici asupra patimelor Românilor — atunci absolvaţi pe acusatul. Dar' dacă aflaţi, că articolul a fost în stare să înrîureze asupra ori-cărei din aceste patru, atunci acusatul meu trebue să fie pedepsit.

Domniilor-voastre sûnteţi cetăţeni liberi şi fii credincioşi ai acestei patrii şi chiar de aceea ridicaţi-vĕ vocea şi protestaţi în contra aceluia, care continuă drept meserie agitarea Românilor în contra Maghiarilor şi pedepsiţi pe acusatul, care ḑi de ḑi bate câte odată în icul dintre stat şi naţiune.

În sfîrşit vĕ rog să aveţi în vedere şi aceea, că sentenţa de absolvare va fi un prilegiu deschis pentru mai departea agitare, ear' verdictul de condamnare va fi un veto sĕrbătoresc în contra agitărilor mai departe. Domniile-voastre trebue să alegeţi dintre aceste două! Vĕ rog să declaraţi pe acusatul de vinovat.

I. Slavici.

Preş. Acusatul are cuvêntul.

Slavici. Îmi reserv a vorbì cel din urmă şi-'ĭ cedez acum cuvêntul apĕrătorului meu.

Preş. Aceasta nu se poate.

Slavici. Îmi pare rĕu, dar' nu mai stăruiu.

Spectabile tribunal! Atât de mult regret maniera, în care curge actuala pertractare, încât nici nu sciu, să mĕ mai apĕr ori nu, căci nu sciu cum stăm noi atunci, când procurorul poate să-'mi adreseze aici în faţa juraţilor cele mai aspre cuvinte.

E înainte de toate cuvêntul — *lipsă de tact.* — Vĕ întreb, era, pentru numele lui Dumneḑeu! — o lipsă de tact din partea mea să amintesc numele lui Traian Doda? Dar' el se află atât în articol, cât şi în actul de acusare. — Dl acusator e lipsit de tact, când, adresându-se la mine, ḑice domniile voastre; căci, dacă vina e aici, ea n'are să cadă şi asupra altora. Aici stau eu singur, şi să nu credeţi, că eu sûnt cine scie ce om mare, şi de aceea numai pe mine mĕ achitaţi ori numai pe mine mĕ osândiţi, nu aruncaţi însĕ acel strașnic *veto* asupra ţerii întregi. Eu stau singur astăḑi şi singur voiu sta şi mâne, ori mĕ veţi osândì ori nu.

Îmi pare, mai departe, rĕu, că este cu putinţă să 'mi-se adreseze aici în faţa domniilor-voastre cuvêntul *laş*, să 'mi-se spună, că vreau să fug de rĕspundere. Apoi, pentru numele lui Dumneḑeu, dacă laş aş fi, nu aş fi venit aici. Am venit, pentru-că sciu ce am voit să pun în articol. Că intenţiunea a putut fi, ba a şi fost în adevĕr continuarea luptei contra guvernului, aceasta n'o tăgăduesc, — nu însĕ contra poporului maghiar. Şi n'aş vrè ca actualul guvern să fie identificat cu poporul maghiar. Anume acum poporul maghiar are interes de a nu se identifica cu guvernul.

Nu s'a dovedit, domnilor, cât e negru sub unghie, că am agitat contra poporului maghiar.

Insultat am fost şi atunci, când s'a ḑis, că-'mi câştig prin agitaţiune pânea de toate ḑilele. Domniile-voastre mĕ vedeţi şi m'aţi auḑit vorbind: vĕ fac eu impresiunea unui om, care n'aş putè să-'mi câştig altfel pâne mai multă şi mai bună, ci mâncând pânea uscată a unui ḑiarist numai pentru-că aiurea n'aş putè să mănânc colaci cu lapte? Nu-'mi este aceasta profesiunea! Sûnt aici, fiindcă îmi ḑic, că trebue să fie aici un om, căruia poate să 'i-se întêmple ori-şi-ce, dar' care nu se pleacă.

După toate aceste trebue să-'mi exprim earăşi şi earăşi părerea de rĕu, că am putut să fiu expus aici înaintea domniilor-voastre la toate aceste.

Ear' cât pentru afirmarea, că eu dau numai premisele, ear' în ceea-ce privesce conclusiunile sûnt laş şi ocult, că arĕt, că acest lucru stă aşa şi aşa, apoi las ca alţii să tragă conclusiunile, vĕ întreb: nu e permis a se face aceasta în ţeara noastră.

Ce cere legea dela mine?

Cere ca să nu am gânduri pĕcătoase?

Nu! Cere numai să nu sĕvîrşesc fapte pĕcătoase.

Acusatorul ḑice, că pun precauţiune în toate procederile mele; dar' tocmai aceasta îmi e dovada, că nu sûnt vinovat.

In internis non judicat praetor! D-voastre nu vedeţi în inima mea, tocmai de aceea nu puteţi scì, cum veţi judeca despre mine preste 2 ori 3 ani, după-ce lucrurile se vor mai fi desfăşurat. — Acesta e motivul, pentru care legea nu pedepsesce decât manifestaţiunile „*internului*“.

Acusatorul ḑice, că sûnt lipsit de tact şi laş, că îmi câştig agitând pânea de toate ḑilele, dar' aceste nu vrea să le dovedească din acest articol, din acest numĕr incriminat al „Tribunei“. Vrea poate să le dovedească din întreaga „Tribună“? — Atunci ar trebuì să aducem aici întregi cele patru cursuri anuale din „Tribuna“, — căci, daţi-'mi voe să vĕ spun, că astăḑi avem iubileu, se împlinesc astăḑi tocmai patru ani de când a apărut primul numĕr al „Tribunei“. Obiectul pertractării finale de astăḑi nu e însĕ „Tribuna“, ci numai numĕrul incriminat al ei.

Dacă din acest numĕr Domniile-voastre, domnilor juraţi, veţi putè scoate, ceea-ce acusatorul nici până acum nu s'a învrednicit, agitaţiunea contra poporului maghiar, atunci vĕ rog să mĕ osândiţi; — nici atunci nu mĕ veţi osândì însĕ pentru ură asupra poporului maghiar, căci nu este cu putinţă ca într'un timp ca cel de astăḑi un Român, om cu capul teafĕr şi sănĕtos, să aţîţe contra poporului maghiar. Mĕ veţi osândì numai pentru-că nu m'aţi înţeles.

Judecaţi după toate aceste în linişte şi precum vĕ povăţuesce consciinţa; — şi eu cred, că nu veţi putè să mĕ osândiţi.

Iuliu Coroian, apĕrător: Puţine am de ḑis şi anume lucrurile pe care nu le-a ḑis dl Slavici. Imi ţin de dorinţă, a nu trece cu vederea o împregiurare, care cu altă ocasiune s'a mai ivit între noi.

Onor. domn acusator a vorbit cu o prea mare emfasă despre unele lucruri, care n'au nici cel mai mic loc în cadrul acestei pertractări finale, şi a vorbit cu o emfasă mult mai mare asupra unelor puncte din apĕrarea mea. Ce am făcut? Am dovedit, că actul de acusare presentat de procuror tribunalului nu este exact. Dacă expresiunile cuprinse în punctele 1—4 'i-ar pune pe Români faţă în faţă cu Maghiarii şi aici s'ar constata un astfel de fapt, care e prevĕḑut în codicele penal § 172, alineatul 2, nici atunci prescripţiunile § 172 nu s'ar putè aplica faţă de autor, fiindcă articolul nu cuprinde în sine astfel de lucruri.

Aceasta am ḑis-o, şi cu drept cuvênt, pentru-că în ḑisele mele sûnt spriginit de lege.

Intr'adevĕr procesul de acum a eşit din ogaşul pe care trebuia să meargă. După cele auḑite, fiindcă e vorba de un articol politic, nu îndrăsnesc a mĕ pronunţa în toată ticna asupra sentimentelor, de care trebue să fie însufleţiţi toţi patrioţii români, când e vorba de binele patriei. Îmi aduc aminte că Micipsa le-a ḑis fiilor sei când zăcea pe patul de moarte: Non exercitus neque thesauri presidia regni sunt, verum amici etc. Când îmi aduc aminte de aceste cuvinte potrivite şi frumoase, pe care le adresează tatăl către fii sei, îi ḑic domnului acusator, că dacă toţi Maghiarii ar fi pătrunşi de astfel de sentimente ca d-ta, atunci — să vorbim lămurit, că permis este a ne pronunţa înaintea cetăţenilor independenţi, — atunci nu le putem ḑice nici Maghiarilor, nici Maghiarii altor naţionalităţi, cele-ce le-a ḑis bĕtrânul Micipsa fiilor sei.

Domnilor! Am avè lipsă mare, ca să ne putem înţelege, să fim legaţi laolaltă ca fraţi de fraţi, pentru-că cine scie cum vor sta mâne lucrurile, pentru aceea nu e bine ca să mai nutrim şi mai departe între noi ura neîmpăcată.

Preşedintele: Nu te entusiasma, pentrucă de aceste nu s'a folosit procurorul.

Coroianu: Aceste le-am scos din acele strașnice cuvinte ale procurorului, pe care le-a ḑis aici la adresa noastră.

Dacă 'l-aş urma pe dl procuror pe calea, pe care 'şi-a ales-o, atunci ar trebuì să iau în mână istoria, ca să vĕ dovedesc, că acele formaţiuni, care s'au întêmplat în patria noastră dela 1868 încoace, au dat un alt colorit Ungariei, pentru-că astăḑi, aici în Ardeal sûntem, dar' înainte de 68 am avut un alt Ardeal. Sûnt numai 21 de ani de atunci, dar' dacă ne vom întoarce la acele timpuri, atunci vom constata că Ardealul a fost o ţeară autonomă. De altfel deducţiunile istorice nu se ţin de aici şi nici magnificul domn president nu 'mi-ar da voe ca să pertractez aici cestiuni istorice.

Din nou trebue dar' să constat, că în acest articol nu este altceva, decât aceea ce s'ar putè repeta şi prin intruniri poporale, şi aceasta o şi pot face. Rog dar', ca verdictul să se pronunţe pe basa articolului, ear' nu pe basa celor auḑite aici dela dl procuror şi atunci voiu fi liniştit, că pe Ioan Slavici nu-'l va putè acusa nimeni.

Verdictul.

După aceste presidentul reasumă resultatul pertractării şi pune juriului întrebările.

Juriul se retrage şi după o consultare de 24 minute, preşedintele lor Desideriu Zsigmond enunţă următorul verdict:

La *prima* întrebare: Cuprinde-se ori nu agitaţie în articolul încriminat?

11 da, 1 nu.

La *a doua* întrebare: Este ori nu Slavici autorul articolului încriminat?

11 da, 1 nu.

La *a treia* întrebare: Este ori nu Slavici vinovat de delict de agitaţie?

9 da, 3 nu.

Acusatorul public se roagă a condamna pe Slavici la închisoare de un an şi 100 fl. amendă în bani.

Coroian cere o mĕsurare mai domoală a pedepsei.

Tribunalul se retrage şi enunţă sentenţa, că Ioan Slavici se declară şi judecătoresce *de vinovat* pentru delict de agitaţie circumscrisă în punctul 2 al §-lui 172 şi se condamnă **la închisoare de un an, la amendă de 100 fl. şi la suportarea cheltuelilor de 23 fl.**

Acusatul a însinuat nulitate.

Acusatorul public a fost mulţumit cu sentenţa.

Pertractarea s'a terminat la 2 oare după ameaḑi.

Conclusiuni.

Această dare de seamă a fost făcută după notiţele luate de *doi* stenografi, care au lucrat în tot timpul pertractării finale şi în urmă au stabilit prin colaţionarea notiţelor textul pe cât numai se poate de exact al discursurilor rostite.

Ori-şi-cine însĕ, cetind darea de seamă, va fi simţit numai decât, că e între aceste discursuri unul, care nu e luat din notiţele stenografice, şi anume primul discurs mare rostit de acusator.

Încă dimineaţa, înainte de a se fi deschis şedinţa, acest discurs era cules gata în tipografia unuia dintre ḑiarele din Cluj. Representantul statului ungar s'a mărginit a-'l învĕţa pe de rost şi a-'l declama.

Era deci în interesul apĕrării de a-'l silì pe dl declamator să facă oarecare corecturi în timpul declamării, fiindcă nu mai era cu putinţă să se facă aceleaşi corecturi şi în textul tipărit.

Acesta e cuvêntul, pentru care acusatul a cerut, ca preşedintele să-'l oblige pe acusator a vorbì nu în plural, ci în singular, când se adresează la un singur acusat, Şi nu 'i-a rĕmas acusatorului decât să o facă aceasta. Astfel discursul rostit a ajuns a nu mai fi identic cu cel publicat în coloanele ḑiarului oficios „Kolozsvár“. In actuala dare de seamă e publicat discursul aşa, cum el a fost declamat, adecă cu modificările făcute în timpul pertractării după intervenirea acusatului.

Nu stăruim aici asupra consecuenţelor ce se pot trage din această deosebire de text pentru apĕrare şi în deosebi pentru *spriginirea cererii de nulitate.*

E însĕ din punct de *vedere politic* foarte important a se scì, că acest discurs nu era improvisat, ci compus de mai nainte, era *marş-ruta,* pe care o primise omul însărcinat cu susţinerea acusării de *sus,* dela mai marii sei. Căci astfel discursul ne arată scopul politic urmărit prin tragerea în judecată a acusatului.

Declamatorul discursului, un om foarte blăjin, în replica sa la întimpinarea acusatului mărturisesce, că el se aştepta, ca pertractarea finală să aibă un „*sbor mai înalt*“ şi scapă în acelaşi timp şi vorba, că generalul Traian Doda nu mult timp mai rĕmâne general.

Nu era deci pentru iniţiatorii procesului vorba numai de omul singuratec, care şedea pe banca de acusat, ci de un întreg şir de oameni, de întregul curent naţional român.

Acusarea, aşa cum este întrodusă prin discursul declamat, nu se adresează la juraţi: ca este în adevĕr *o apĕrare* a actualului regim faţă cu cei-ce îl condamnă şi aprobă ori cel puţin consideră ca legitimă mişcarea naţională română.

Acusatul nu e tratat ca om singuratec, ci ca *representant* al unei mişcări; el n'are să rĕspundă numai pentru cele cuprinse în articolul încriminat, ci pentru întreaga mişcare, ca-şi-când el ar fi acela, care a produs-o ori cel puţin o stăpânesce: nu 'i-se ḑice deci „*Tu*“, ci „*voi*“.

Şi totuşi în dosul lui iniţiatorii procesului vĕd şi visează pe altul, pe acela, care trebue să-'şi peardă în curênd rangul de general.

(Va urma.)

De tot simplu! Ciocnesce păharul! Promite-'mi, că nu vei ḑice nici un cuvênt în contră, dacă am să port întreg oraşul nebun; toate au să se facă de tot cinstit!

Bine, Duncan! însĕ cum ai să faci?

Ântâiu trebue să-'mi cunosc oamenii, să-'i pipăesc, să examinez câmpul de bătaie, pe care voesc să mĕ lupt pentru tine; celelalte apoi au să urmeze dela sine. Mai întâiu de toate fă-'mi plăcerea, primesce trăsura mea vieneză frumoasă şi cu servitorul meu neamţ ca pe ale tale; doi cai am să-'ţi cumpĕr mâne. În toate ḑilele ai să eşi apoi regulat la plimbare, însĕ fără mine, ca să nu creaḑă oamenii, că echipagiul îmi aparţine mie; căci eu nu voesc să produc sensaţiune, ci tu trebue să atragi privirile asupra ta. Dulcei tale vecine, pentru ca să-'i lămuresci enigma, o însciinţezi simplu: că ai câştigat o avere considerabilă în Englitera; şi cu atât basta!

Morn îşi încreţi sprâncenele: totuşi trebuì să suridă la idea aceasta. 'Şi-a dat cuvêntul lui Duncan, că-'l va lăsa să isprăvească; la judecata capitalei şi altfel nu ţine nimic; ese treaba cum va voì; el în genere ar părăsì bucuros oraşul şi întreg principatul. Aburii punciului, care împrumutau internului seu o dispoziţie mai animată, încă 'l-au făcut să se învoească uşor cu toate cele-ce Duncanul seu 'i-a prescris pentru conduita sa în viitor. (Va urma.)

CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul a plecat astăḑi, în 27, la o vênătoare de trei ḑile în Neuberg. Între părtaşii vênătoarei se află şi principele Leopold de Bavaria.

*

Numiri. Maiestatea Sa a numit pe judele dela tabla reg. din Budapesta, Eugen Popovits de jude supra numerar la Curie, şi pe subjudele dela jud. cercuală din Modoş, Iuliu Kracsegh de jude cercual la jud. cerc. din Făget; mai departe de subjuḑi pe notarii: George Bodo la jud. cerc. din Ibişfalău, Gustav Miess la jud. cerc. din Reghinul-săsesc şi pe vice-notarul Andreiu Kelemen la jud. cerc. din Cubin. — Ministrul de interne a numit de secretari fŏişpănesci pe practicantul în drept dela tribunalul reg. din Budapesta, Iosif Biró prelângă fŏişpanul din comitatul Hunedorii şi pe practicantul de administraţie din Cluj Dr. Carol Szász jun. prelângă fŏişpanul comitatului Albei-inferioare. — Ministrul de justiţie a numit de vice-notar la jud. cerc. din Bozovici pe fostul practicant în drept Carol Berzay. — Ministrul de finance a numit de oficial de cont. cl. III., prelângă inspectorul de dare din Sibiiu pe practicantul de contabl. Francisc Lukács. — Tribunalul reg. din Turda a numit de translator pentru limba română pe advocatul din Turda Anania Moldovan.

*

Transferări. S'a transferat judele cercual Alexiu Chapó dela jud. cerc. din Cubin la jud. cerc. din Ciacova. Mai departe s'au transferat împrumutat scriitorii Ioan Maurer dela jud. cerc. din Chezdi-Oşorheiu şi Carol Magyari dela jud. cerc. din St.-Agotha.

*

Maghiarisare de nume. „*Budapesti Közlöny*“ publică următoarea schimbare de nume: Corb János din Boroşineu în „*Hollósi*“.

*

Spitalul privat din Braşov, prin ordonanţa ministerială Nr. 18.905 — 1888, a primit caracterul unui spital public şi dela 1 Iulie a. c. încolo este autorisat a încassa 63 cr. fără de intertenţie.

*

Concertul Reuniunii de cântări din Sibiiu, anunţat pe 28 Aprilie n. anul cur., a trebuit să se amâne din cause neprevĕḑute.

*

Membrii Academiei române. Academia română a proclamat membru onorar al ei pe d. Soroceanu, archeolog şi numismat din Basarabia. Asemenea, Academia a numit membru corespondent pe dl dr. Alexandru Şuţu, distinsul alienist şi profesor al facultăţii de medicină din Bucuresci. Cât despre cei doi membri ce erau a se alege, adecă d. Ioan Slavici şi G. Bengescu, neîntrunind nici unul maioritatea reglementară, alegerea s'a amânat pe anul viitor.

*

Regina Margareta şi Volapük. Un ḑiar din Milano scrie: „Regina Italiei Margareta e una dintre cele mai mari adoratoare a limbii Volapük, după-ce ea ţine această limbă

ca cea mai distinsă descoperire scientifică a secolului nostru. Regina, care e vĕrsată de altcum în disciplinele filologice, are sĕ învețe în scurt timp perfect limba Volapük.“ Admirabilă reclamă!

*

Retragere din politică. Se dă ca sigură scirea, că d-nii Ioan Ghica și V. Alexandri, ministri plenipotențiari ai României la Londra și Paris, se vor retrage din diplomație.

*

Avis pentru călĕtorii în Italia. Cei ce voesc sĕ călĕtorească în Italia astfel, ca întoarcerea lor sĕ fie grătuită pe toate liniile căilor ferate italiene, n'au decât sĕ imiteze pe un anumit baron Gill din Luxemburg. Acest baron, ca pelegrin la Roma, a întrat într'o cafenea, unde a început a batjocorì din greul pe regele Humbert și a prins sĕ înjure pe toți Italienii din lume. Poliția a pus imediat mâna pe baron și 'l-a expedat preste granițe astfel, că toată călĕtoria de întoarcere a lui Gill n'a costat nici măcar un crucer.

*

Un scandal în Bruxela. Alaltăieri la cununia civilă a principelui Croy cu principesa Aremberg, a apărut tatăl mirelui principele Rudolf Croy în toaletă de stradă, cu cort de ploaie, voind prin aceasta sĕ-'și arete despretul față cu instituțiunea căsătoriilor civile. In urma acesteia, după-cum se telegrafează din Bruxela, ieri în 26 Aprilie, poporul s'a adunat în masse înaintea bisericii și a așteptat eșirea mirilor, care au trebuit sĕ renunțe de căsătoria civilă și sĕ se cunune în biserică; eșirea lor a fost întimpinată cu șuierături și urlete, poporul arunca în trăsura princiară pĕmênt și scoarțe de cartofi. Adjutantul împĕrătesc a fost trântit la pĕmênt și călcat în picioare. S'au făcut mai multe arestări. Mireasa a leșinat în trăsură.

*

Inarmările în Rusia. Se confirmă scirea, că Rusia a reînceput, imediat după ivirea primăverii, mișcările de concentrare spre granița austriacă și germană. Preste câteva ile cifra forțelor ei dislocate în Polonia rusească va fi de 300 mii de oameni. Foile austro-ungare spun, că guvernul vienez ca și cel german, nu sûnt de loc surprinse de aceasta. Rusia le-a vestit, în mod confidențial, că va face această concentrare deoare-ce o consideră ca indispensabilă pentru siguranța sa defensivă. Cei 300,000 de soldați vor fi păstrați permanent in locurile unde sûnt dislocați. Nu mai rĕmâne, dic foile austro-ungare, în fața acestei declarații și a confirmării ei prin fapte, decât sĕ luăm și noi mĕsurile noastre, ori-cât ne-ar costa. Delegațiunile, în sesiunea lor din Mai, vor avè sĕ se ocupe cu aceste mĕsuri. Mai alarmați se arată conservatorii englezi. Ei se tem ca Rusia sĕ nu facă mișcările în Polonia rusească numai cu scop de a putè lovì cu atât mai sigur într'altă parte.

*

Brigandagiul în Turcia. „Correspondance de l'Est“ primesce din Salonic următoarele: Cu toată vigilența autorităților turcesci numĕrul bandelor armate cresce în Macedonia în mod neliniștitor. Una din aceste bande, ca de o sută oameni, ocupă strîmtorile muntelui Nidjeh și teroriseză satele și orășelele de prin pregiur. S'au trimis trupe la Ostrowo contra acelor rĕsvrĕtitori. In Salonic Grecii și Bulgarii continuă a se certa. Nu trece o di fără-ca sĕ nu se provoace desordine, când de unii, când de alții.

*

Nihiliștii lucrează. Orașul Lugano pare că a fost ales de nihiliștii ruși ca centru al activității lor. S'a constatat de către poliția de acolo apariția și dispariția mai multor indivizi necunoscuți. Comitetul central s'a organisat. El se compune din un președinte, un secretar și opt membri. Comitetul e în corespondență activă cu principalii prisonieri ruși din Siberia și cu multe persoane de posiție înaltă din Rusia. Scrisori din Petersburg aduc informația, că poliția rusească întrebuințează toate mijloacele în contra prisonierilor politici închiși în fortăreața Petru și Pavel, sĕ le scoată informații despre reorganisarea partidului. Cunoscutul scriitor Cernișevschi, care de 36 de ani era exilat în Siberia, a fost eliberat. De mai multă vreme el 'și-a perdut mințile cu desĕvîrșire.

Cestiuni bisericesci.

(Urmare din Nr. 85.)

Așadar „Telegratul Român“ nu numai trebue sĕ laude prevederea și silința Papilor în latirea creștinismului, ci dacă ar medita serios asupra acestui fenomen, ar trebui sĕ vină la convingerea salutară, că n'ar strica, sĕ-'și schimbe stăpânul și sĕ se pună în serviciul altei cause.

„Telegratul Român“ se supĕră pe Românii gr.-cat., când îi vede, că-'și golesc pungile pentru Papa dela Roma, pe când din „vestitul Vatican nu s'a trimis nici un crucer“ pentru bisericile și școalele noastre. Afle deci „Telegraful Român“, că vestitul Vatican sacrifică cu mult mai mult pentru biserica și școala românească gr.-cat., decât sacrificăm noi pentru el. Incă Papa Piu al IX-lea susținea din casseta sa propriă mai mulți alumni români în colegiul atanasian din Roma, solvind pentru fiecare câte o miie de franci pe an. Actualul Pontifice întreține încă și mai mulți Români în numitul colegiu și astfel nu în decursul pontificatului seu, ci numai în decurs de doi ani a dat pentru noi o sumă mai mare decât este suma aceea de bani, ce am dat-o și noi odată pentru el. Banii Pontificelui nu s'au dat, ce e drept, pentru zidiri bisericesci și școlastice, dar' s'au dat pentru aceea ce este temelia bisericii și școalei românesci, pentru preoți buni și dascăli buni. Dacă noi am contribuit pentru Papa și el a contribuit și contribue în continu pentru noi, — fără a computa capitalul spiritual ce 'l-am primit totdeuna dela el, — pe când „ortodoxii“ 'și-au jertfit odinioară moșiile pentru nisce fanarioți nesăturați, dela care ei nu au primit nimic, decât poate ura nedumerită în contra catolicismului.

Indignațiunea „Teleg. Român“ ajunge la culme, când se cugetă, „că cu banii adunați de pe valea Murĕșului, a Tĕrnavelor și a Oltului se vor intreprinde în România, prin Bulgaria și Sĕrbia încercări fatale de a desbina pe fiii unui și acelui popor“, și că chiar și acì la noi, adecă în Transilvania, încă se va lucra pentru realisarea unor planuri atât de pĕcătoase. Dar' toată indignațiunea „Telegrafului Român“ este neîntemeiată. Căci dacă Papa nici atât nu capĕtă dela noi, cât dă el însuși pentru noi, nu pricepem, cum îi vor mai rĕmânè bani românesci, pentru-ca sĕ facă propagandă prin țerile amintite și sĕ-'și realiseze planurile pĕcătoase de a întoarce la catolicism chiar și pe domnii dela „Telegraful Român“! Insĕ sĕ presupunem, că lucrul chiar așa stă, precum dice „Telegraful Român“, că adecă banii românesci „au sĕ fie întrebuințați pentru lățirea catolicismului în Orient și încă tocmai poporul românesc este ținta cea mai deaproape a uneltirilor Vaticanului“, și sĕ vedem, că oare putè-s'ar justifica o astfel de tendență din partea Vaticanului?

(Va urma.)

VARIETĂȚI.

(Un cismar amoresat.) Tinĕrul Herman Salles, calfă la un cismar în Arad, s'a sinucis de curĕnd, din causa unui amor nenorocit.

El 'și-a însemnat ultimele gândiri în trei capitole, pe trei foi de hârtie.

Fiindcă aceste gândiri sûnt pe cât de drepte pe atât și de originale, le reproducem aici.

Pe întâia foaie se scrie:

„Nici odată n'aș fi crezut, că amorul e un stăpân așa puternic. Tocmai acum cred, însĕ — prea târdiu!“

Pe a doua foaie se scrie:

„Ciudat lucru! Mâne la 10 oare punct revolverul meu va pocnì și eu, care am o inimă așa simțitoare și neascultătoare, nu voiu mai fi, cu inimă cu tot, decât un hoit pentru hrana viermilor și șoarecilor“.

În a treia hârtie desperatul scrisese:

„Aici la hotel datoresc 10 floreni și cu ceea-ce se va mai cheltuì pentru îngroparea mea, suma se va urca poate la 20 de floreni, care, dacă nu va voì hotelierul sĕ-'i ierte, se vor lua dela cassa orfanilor din Becicherec spre a 'i-se achita. Dacă nici cassa nu va voì sĕ-'i dee, atunci se va face o colecție cu telerul, lucru cu care însărcinez pe hotelier“.

Nenorocitul a fost găsit cu cinci gloanțe în el, adecă atâtea câte avea în revolver.

SERVICIUL TELEGRAFIC
al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 27 Aprilie n. Procuratura de stat din Caransebeș a înaintat în contra lui Traian Doda acusă de presă pentru delict de agitare în contra națiunii maghiare. Prilegiu la aceasta a dat scrisoarea, pe care a adresat-o Doda alegĕtorilor sei la 14 Octomvrie a. trecut, declarând, că „acceptează mandatul, dar' nu-'și ocupă locul în parlament, pentru-că poporul român prin forță e scos din fiecare posițiune singuratică a luptei constituționale,“ mai departe că „noi ne pregătim pentru o mare și grea luptă“ și în sfîrșit, că „astădi nu se tractează numai de un loc, de o voce, ci de onoarea națională a poporului român.“ La recercare, apĕrarea lui Doda a primit-o asupra sa Carol Ötvös.

În casa deputaților se continuă desbaterea asupra novelei militare. Pongracz vorbesce pentru, lui îi urmează Toth, apoi Apponyi.

Belgrad, 27 Aprilie n. Cabinetul a demisionat. Noul cabinet s'a format astfel: Christic, președinte și interne; Mijatovic, externe; generalul Protic, rĕsboiu și Rakic, finance.

Nancy, 27 Aprilie n. Manifestanții boulangisti au cutrierat aseară orașul, aruncând sub ferestrile prefecturii cu petri asupra reuniunii studenților. Un agent de poliție a fost ușor rănit. Gendarmeria a împrăsciat pe manifestanți.

Bibliografie.

Subiectul de premiu pentru anul viitor hotărît de academie este: „Nascerea și moartea la Români. Datine și credințe“.

„*Musa Română*“. Foaie musicală și literară. Apare odată pe lună în Blaj. Anul I., Nr. 4, Cuprinde în partea literară: Ciprian Porumbescu (cu portret), de Traian H. Pop. — Ceva despre musică, de Iacob Murĕșan. — Literatură. — In partea musicală: Lumea mea, marș. Salt muntenesc. Hațegana, compuse de I. Murĕșan. — Mariorica, horă de C. Porumbescu. — Cântec de leagăn. Ida-polca. Sfânt, sfânt. De când, poesie de I. Nenițescu, cântec cu acompaniament de pian, toate compuse de I. Murĕșan.

Preotul român. Diar bisericesc, scolastic și literar. Apare odată pe lună în Gherla Anul XIV, Nrul 5, Cuprinde: Epistola pastorală a Archiepiscopului latin Paul Iosef Palma din Bucuresci. — Predică la Bunăvestirea Preacuratei virgine Maria, de Vasile Criste. — Notiță istorică cu privire la sfintele Pasci, de Ioan P. Papiu. — Predica pe diua primă a sfi. Pasci. După Ioan Chrisostom, de I. Borosiu. — Predică pe diua a doua a sfi. Pasci. De I. Borosiu. — Pentru-ce se cetesc la liturgie „Faptele Apostolilor“ îndată după Dumineca învierii, ear' nu după Rusalii? De I. Borosiu. — Una singhilia vechia, document istoric bisericesc, comunicat de Stefan Câmpean. — Varietăți.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni:

— 1 Iunie st. n. a. c. imobilele Borbalei după Avram Ieremiás de către tribunalul reg. din Sătmar în comuna Apa.

— 16 Maiu st. n. a. c. imobilele lui Petru Bárdos de către tribunalul reg. din Timișoara în comuna Rittberg.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de dile:

— la rĕmasul după Susana Nun născ. Wolf la tribunalul reg. din Bichiș-Giula;

— la rĕmasul după Ioan Mács la tribunalul reg. din Rima-Szombat;

— la rĕmasul după Petru Röser la tribunalul reg. din Chichinda-mare;

— la rĕmasul după Sofia Revetyisán la tribunalul reg. din Arad;

— la rĕmasul după Cristin Stenner la tribunalul reg. din Brașov.

Concurs în provinciă:

— Contra Francisc Reményi în B.-Ujfalu (trb. Oradea-mare). Conc. cms. Stefan Jelencsik, mass. crt. Dr. Pavel Makay. T. de ins. 12 Iunie; proced. de licui. 18 Iunie st. n.

Posturi vacante:

— Un post de scritor la judecătoria reg. din Kula cu salar de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 21 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente;

— Un post de practicant în drepturi la judecătoria reg. din Papa cu salar de 360 fl. — A se adresa până în 10 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente;

— Un post de scriitor la judecătoria reg. din Jászapát cu salar de 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 21 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente;

— Un post de conducĕtor adjunct la cărțile funduare din Fülek cu salar de 600 fl. și 100 fl. bani de cuartir. — A se adresa până în 10 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente.

— Un post de magistru postal în Hubloka prelângă 100 fl. cauțiune. — Salar 150 fl. și 40 fl. pausal de cancelarie. — A se adresa până în 17 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente.

— Un post de magistru postal în Nagy-Kér prelângă 100 fl. cauțiune. Salar 150 fl. și 40 fl. pausal pentru cancelarie. — A se adresa până în 17 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 27 Aprilie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726,9)		Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vêntului
Observată	Diferența din prediuă			
712.8	—6.2	—9.4	+24.4 +8.5	S

Din țeară, 20 Aprilie, 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul	
			direcția	tăria
Sătmar	761.0	+10.8	SO	2
Oradea-mare	759.5	+9.2	—	—
Cluj	760.8	+5.9	N	1
Orșova	762.8	+7 6	V	1
Timișoara	759.9	+13.0	N	2
Arad	758.9	+10.8	SO	5
Panciova	758.8	+13.2	SO	6

Sosiți în Sibiiu.

La 27 Aprilie. n.

Hotel „Neurihrer“. Grünfeld din Mediaș Skliva, Löffer, Kovács din Viena. Kolliner din Oradea-mare Iosefina Leonhard, cu fiica sa, din Sighișoara. Singer, Etter din Budapesta Toți comercianți. Ruisz, căpitan; Albert, inginer, din Budapesta

Hotel „Habermann“. Ursache, inginer din Pitesci.

Hotel „Meltzer.“ Peres. sub-locotenent din Brașov. Fehér, proprietar din Prisaka. Klement din Brașov. Leopold Nathan din Făgăraș.

Economic.

Acțiile căilor ferate de stat austro-ungare au scădut în curs la bursa din Viena, în urma versiunii, că dividenda restantă pro 1887 va fi numai de 2½ franci. De altcum circulă și aceea faimă, că din venitele anului trecut se va da o supra-dividendă de 5 franci după acție.

—※—

Regularea Porții-de-fer. „N. P. J.“ spune, că regimul a încredințat băncii „Union“ prioritățile pentru regularea Porții-de-fer. Acest împrumut de priorități se va depune din partea băncii „Union“ spre subscriere în Maiu. Totodată banca a menționat de nou conversiunea priorităților de căi ferate; ca tip pentru aceasta vor servì obligațiuni de prioritate de 4½ percente, care se crează acum.

—※—

Linia ferată vicinală Dej—Jibău—Zĕlau se va deschide în 1 Maiu.

—※—

Faliment în Viena. Comerciantul de lemn și întreprindĕtorul de clădiri M. Bezchleba a falimentat. Pasivele sûnt de 160,000, activele de 220,000 fl. Adunarea creditorilor s'a învoit la un moratoriu de șese luni.

—※—

Incă dece milioane. Adunarea generală a asociaților căii ferate austriace de Nord a hotărît sĕ se facă un împrumut de 10 milioane, dacă s'ar putè cu 4%, pentru construirea mai departe a acestei linii. Împrumutul pentru calea ferată locală vieneză are sĕ se mai urce și el cu vre-o câteva milioane.

—※—

Târgul de rîmători din T.-Severin. Ministerul comerciului din România publică un buletin asupra comerciului de rîmători în târgul dela Turnul-Severin pe anul 1888, din care reese, că se aflau în ființă la 31 Martie 4193 de porci în ocoale.

—※—

Conferența internațională, care avea sĕ se întrunească în 25 Aprilie în Viena pentru de a desbate unele hotărîri în privința comunicațiunii pe liniile ferate Viena—Salonichi și Viena—Constantinopol, se va întrunì cu începutul lunei lui Maiu.

—※—

Aprinderea de plumâni la vitele cornute. Directorul fabricii de spirt din Raab, Leopold Mendl, a anunțat ministerului de comerciu un medicament, inventat de el, pentru de a împedeca aprinderea de plumâni la vitele cornute. Ministerul a lăsat sĕ se cerceteze pe cale chemică acest medicament și a recercat pe toți economii mari din țeară sĕ-'l folosească în casuri de boală, ca sĕ-'și poată da părerea asupra lui. Cei-ce voesc a-'l avè, se pot adresa ministerului, de unde li se expedează gratuit.

—※—

Comerciul de brânză al Italiei. Cu toate că Italia produce brânză de calități excelente, ca cea de Gorgonzola, Strachino și Parmesan, importul brânzei întrece cu mult exportul. În anul 1887 a importat 123,496 măji, cu deosebire din Elveția, în vreme-ce a exportat abia numai 50,321 măji.

—※—

Banca din Salonichi. Banca țerilor austriace și Comptoir d' Escompte dimpreună cu cassa Alatini Brothers au cerut dela Sultan concesiunea de a înființa în Salonichi o bancă. Irădeaua Sultanului a conces. Capitalul băncii va fi de 2 milioane franci. De director e ales H. Schuschny.

—※—

Boală de porci grasează în comitatele Ungariei-de-Nord și face pagube înfiorătoare. Boala se întinde tot mai mult și din di în di sporesce. Pentru localisarea boalei s'au dispus din partea autorităților o contumație de 21 dile.

—※—

Mine de marmoră albă s'au descoperit pe hotarele satelor Borcut și Preluca din comitatul Solnoc-Dobâca.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: I. Ferber în Cracovia. L. Kornfeld în Szerdahely. Frid. Gebauer în Miskolz. Wilhelm Wertheimer în Arad. A. Weilguny în Viena. I. Stein în Salonta.

Prețul mărfurilor.

Piața din Timișoara, 25 Aprilie. Prețurile cerealelor computate după maja metrică. Grău fl. 6.30—6.40. Sĕcară fl. 5.—5.10. Orz fl. 5.—5.20. Ovĕs mercantil fl. 4.60—4.70. Ovĕs vênturat fl. 4.90—5.—. Meiu fl. 5.50—5.55. Spirt, comun per 10,000 litre fl. 25.50—26.—. Spirt rafinat per 10,000 litre fl. 27.—27.25

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 25 A.prilie n. s'a notat: unguresci bĕtrâni grei 51.— cr. până 53.— cr. unguresci grei, tineri —.— cr. până 55.— cr., de mijloc 54.— cr. până 54½ cr., ușori 51.— cr. până 53.— cr., marfă țĕrănească, grea 52.— cr. până 53.½ cr., de mijloc 52.— cr. până 53.½ cr., ușoară 50.— cr. până 52.— cr., românesci de Bakony, grei —.— cr. până 55.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sĕrbesci grei 51.— cr. până 52.— cr., transito de mijloc 51.— cr. până 52. — cr., transito ușori 49.— cr. până 51.— cr., îngrășați cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cur apĕniți la gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 25 Aprilie 1888.

Sĕmințe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilog. dela	până
Grâu						
Bănățenesc, nou	74	—	—	75	—	—
Grâu dela Tisa	74	—	—	75	—	—
Grâu de Pesta	74	—	—	75	—	—
Grâu de Alba-regală	74	—	—	75	—	—
Grâu de Bácska	74	—	—	75	—	—
Unguresc de Nord	74	—	—	75	—	—

Sĕmințe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară				
Orz	Nutreț	70—72	5.70	5.85
„	de vinars	60—62	5.45	5.85
„	de bere	62—64	5.75	6.75
Ovĕs	—	64—66	6.80	7.40
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5.15	5.65
„	de altsoiu	75	6.15	6.20
„	„	73	6.10	6.15
Hrișcă	„	—	5.80	6.60

Termin marfă finală		Soiul	Bani per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.	
	Grâu	de primă.		7.22	7.25
	„	de toam.		7.42	7.44
	Cucuruz	Maiu-Iun.		6.30	6.32
	„	Iul. Aug.		—	—
	Ovĕs	de primă.		5.10	5.15
		de toam.		5 39	5 41

Producte diverse	Soiu	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Lucernă unguresească	38.—	40.—
„	franceză	—	—
„	italiană	—	—
„	roșie	32.—	38.—
Oleu de rap.	roșu	—	—
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	67.50	68.—
„	dela țeară	—	—
Slănină	svêntată	55 —	55.50
„	afumată	59.—	60.—
Sĕu		31.—	32. —
Prune	din Bosnia, în buți	—	—
„	din Sĕrbia, în buți	—	—
Lictar	slavon, nou	15.—	15.50
„	bănățenesc	14.50	15.—
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci	—	—
„	sĕrbesci	—	—
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	33 —	34 —
Ceară	de Rosenau	119.	120.
Spirt	Spirt	24.25	24.50
„	Drojdiuțe de spirt	28.25	28.75

Prețul pe 100 chilograme.

Cursul pieții din Sibiiu.

din 27 Aprilie st. n. 1888.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.50	vênd.	8.55
Lire turcesci	„	11.20	„	11.25
Imperiali	„	10.20	„	10.25
Ruble rusesci	„	1.03	„	1.04

Bursa de Budapesta

din 25 Aprilie st. n. 1888.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	97.30
„ „ hârtie „ 5%	86.20
Împrumutul căilor ferate ung.	150.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.50
Bonuri rurale ung.	104.50
„ „ „ cu cl. de sortare	104.—
„ „ „ bănățene-timișene	104.—
„ „ „ cu cl. de sortare	104.—
„ „ transilvane	103.75
„ „ croato-slavone	—.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.50
Împrumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.75
Renta de hârtie austriacă	79.—
„ „ argint austriacă	80.50
„ „ aur austriacă	110.25
Losurile austr. din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	870.—
„ „ de credit ung.	274.—
„ „ „ „ austr.	273.30
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“	102.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.94
Napoleon-d'ori	10.02
Mărci 100 imp. germane	62.25
Londra 10 Livres sterlingi	126.90

Bursa de Viena

din 25 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	97.40
„ „ hârtie „ 5%	86.10
Împrumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	113.75
Bonuri rurale ung.	105.—
„ „ „ cu cl. de sortare	105.—
„ „ „ bănățene-timișene	104.25
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.—
„ „ transilvane	104.60
„ „ croato-slavone	103.25
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Împrumut cu premiu ung.	122.10
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.—
Rentă de hârtie austriacă	78.95
„ „ argint austriacă	80.40
„ „ aur austriacă	110.25
Losuri austr. din 1860	133.50
Acțiunile băncii austro-ungare	869.—
„ „ de credit ung.	274.50
„ „ „ „ austr.	273.60
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.96
Napoleon-d'ori	10.04
Mărci 100 imp. germane	62.23
Londra 10 Livres sterlingi	126.85

Bursa de Bucuresci.

25 Aprilie — 4 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	91.—	—.—
Renta română amort. 5%	91.¾	—.—
„ (Schuldverschreib.)	—.—	—.—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—.—	—.—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	91.—	—.—
Împrumutul Municipal 5%	74.—	—.—
Scrisuri func. rurale 7%	105.—	—.—
Scrisuri func. rurale 5%	90 ½	—.—
Idem urbane 7%	103 ¼	—.—
„ 6%	96.—	—.—
„ 5%	85.½	—.—
Banca Nat. (500 lei vĕrs. într.)	—.—	959.—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	—.—	—.—
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vĕrs.)	—.—	—.—
S. cred. mob. r. (250 lei vĕrs.)	—.—	—.—
Soc. r. de con. (250 lei vĕrs.)	—.—	—.—
Oblig. Casei Pensiunilor	212.—	—.—
Agio	15.85	15.70
Schimb		
Londra 3 luni	25.30	—.—
„ cek	25.43¾	—.—
Paris 3 luni	100.60	—.—
„ cek	100.95	—.—
Berlin 3 luni	124.30	—.—
„ cek	124.90	—.—
Viena	198.—	—.—
„	200.—	—.—
Agio	15.75	15.70

Redactor responsabil: **Adrian Cașoltanu.**

Institut tipografic în Sibiiu.

[500] 66

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI“.

Nr. 1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar **30 cr.** sau **60 bani.**

Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 4. **Pipĕruș Pĕtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.

Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.

Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țĕranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.

Nr. 9. **Fiica a nouĕ mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.

Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.

Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 12. **Înděrĕtnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 13. **Blăstĕm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsĕudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar **60 cr.** sau **1 leu 20 bani.**

Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 16. **Din bĕtrani.** Ghîcituri, întrebări și rĕspunsuri, frĕmântări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 20. **Un pețitor înděrĕtnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 21. **Prietinul meu Vêntură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 22. **Scăpĕrătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.

Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.

Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Nr. 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 31. **Nusciu-Împĕrat.** Poveste din popor de „Mărgineanul.“ Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 32. **Dina-Împĕrătească și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.

Nr. 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 35. **Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Nr. 37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.

Nr. 40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Nr. 41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.

Nr. 42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.

Nr. 43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Nr. 44. **Rusalin pĕcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.

Nr. 45. **Roma învinsă.** Tragedie în V acte. De Alexandru Parodi. Traducere de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpĕră un numĕr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vêndĕtorilor, se dă rabatul cuvenit.

DICȚIONAR

român-german și german-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Rĕșinari, asesor consistorial etc.

Revidat și complectat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiterea prin postă **20 cr. v. a.** de exemplar.

Partea II. germână-română, se află sub presă.

Tipărituri:

1.	Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale)	40 cr.
2.	Inventare 1 conț (à 25 coale)	40 cr.
3.	Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale)	50 cr.
4.	Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale)	40 cr.
5.	Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale)	50 cr.
6.	Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale)	50 cr.
7.	**Hagyatéki kimutatás** 1 conț (à 25 coale)	60 cr.
8.	Filera de inmanuare 1 conț (à 25 coale)	44 cr.
9.	Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale)	44 cr.
10.	Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale)	50 cr.
11.	**Testimoniu** pentru scoalele poporale una sută	80 cr.
12.	Testimonii de scoală 1 conț(à 25 coale)	40 cr.

Antistiile comunale sûnt rugate a ne onora cu comande numĕroase.

Articolul de lege XXI. din anul 1886.

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886

Despre procedura disciplinară.

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul **40** cr. v. a.

Nr. 38.506./VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru

introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.)

Prețul **12** cr. v. a.

Articolul de lege XXII.

din anul 1886:

Despre comune.

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul 40 cr. v. a.

Mersul trenurilor

pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt
Viena	11.10	7.40		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
		7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze			9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely			9.39	2.19
Mező-Telegd		7.41	10.17	2.41
Rév		8.10	11.36	3.24
Bratca			12.16	3.47
Bucia			12.54	4.07
Ciucia		9.04	1.57	4.35
Huiedin		9.34	3.11	5.15
Stana			3.40	5.37
Aghiriș			4.15	5.53
Ghirbĕu			4.36	6.05
Năděșel			4.58	6.20
Cluj		10.34	5.26	6.38
	11.—			7.08
Apahida	11.19			7.36
Ghiriș	12.33			9.16
Cucerdea	1.11			10.—
Uioara	1.18			10.09
Vințul de sus	1.25			10.19
Aiud	1.46			10.48
Teiuș	2.25			11.55
Crăciunel	2.50			12.24
Blaj	3.08			12.52
Micăsasa	3.35			1.34
Copșa mică	4.01			2.19
Mediaș	4.20			2.46
Elisabetopole	4.55			3.31
Sighișoara	5.42			3.59
Hașfaleu	6.01			4.32
Homorod	7.27			6.53
Ágostonfalva	8.08			7.21
Apatia	8.36			8.23
Feldioara	9.06			9.02
Brașov	9.46			9.52
	1.55			
Timiș	2.53			
Predeal	3.28			
Bucuresci	9.35			

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci			7.30	
Predeal			1.14	
Timiș			1.45	
Brașov	—.—		2.32	
	4.01		7.20	
Feldioara	4.47		7.57	
Apatia	5.28		8.24	
Ágostonfalva	5.59		8.47	
Homorod	6.49		9.24	
Hașfaleu	8.35		10.37	
Sighișoara	9.12		11.—	
Elisabetopole	9.56		11.34	
Mediaș	10.37		12.03	
Copșa mică	10.59		12.18	
	11.16		12.26	
Micăsasa	11.37		12.42	
Blaj	12.16		1.11	
Crăciunel	12.33		1.23	
Teiuș	1.51		2.06	
Aiud	2.18		2.27	
Vințul de sus	2.48		2.49	
Uioara	2.56		2.56	
Cucerdea	3.14		3.12	
Ghiriș	4.01		3.76	
Apahida	5.28		5.01	
Cluj	5.56		5.21	
	6.37	6.01		8.—
Năděșel	6.58	6.19		8.36
Ghirbĕu	7.14			9.02
Aghiriș	7.29			9.32
Stana	7.56			10.11
Huiedin	8.18	7.12		10.51
Ciucia	8.58	7.41		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	8.20		2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46		3.04
Fugyi Vásárhely	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	9.11		4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Arad		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaț	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliș	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborșin		7.25	8.42
Zam		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicĭca		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orĕștia		11.11	11.37
Șibot		11.43	12.—
Vințul de jos		12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de persoane
Teiuș	1.42	11.24	3.—	
Alba-Iulia	2.32	12.09	4.59	
Vințul de jos		12.30	4.22	
Șibot		1.01	4.51	
Orĕștia		1.32	5.18	
Simeria (Piski)	11.—	2.32	6.15	
Deva	11.21	2.52	6.35	
Branicĭca		3.23	7.02	
Ilia		3.55	7.28	
Gurasada		4.08	7.40	
Zam		4.44	8.11	
Soborșin		5.30	8.46	
Bêrzava		6.27	9.33	
Conop		6.47	9.53	
Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.50
Pauliș	9.26	7.43	10.42	6.13
Gyorok	9.46	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	10.21	8.28	11.35	7.19
Arad	10.38	8.42	11.39	7.38
Szolnok		9.17	12.31	
Budapesta		2.32	5.12	
Viena		6.—	8.20	
		3.—	6.05	

Simeria (Piski)—Petroșeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațeg	8.58	4.16
Pui	10.09	5.11
Crivadia	11.09	5.58
Baniț a	12.06	6.40
Petroșeni	12.46	7.12

Petroșeni—Simeria (Piski)

Petroșeni	6.10	2.50
Baniț a	6.53	3.37
Crivadia	7.37	4.15
Pui	8.20	5.40
Hațeg	9.01	6.23
Streiu	9.52	7.14
Simeria	10.31	7.50

Arad—Timișoară

Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoară	9.08	9.02

Timișoară—Arad

Timișoară	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Ghiriș—Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghiriș

Turda	8.29	3.19
Ghiriș	8.50	3.40

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	2.29	4.15
Șeica mare	3.02	4.45
Loamneș	3.46	5.26
Ocna	4.18	5.57
Sibiiu	4.42	6.30

Sibiiu—Copșa mică

Sibiiu	8.50	10.25
Ocna	9.17	10.49
Loamneș	9.45	11.15
Șeica mare	10.20	11.45
Copșa mică	10.49	12.10

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheța	3.52	10.50	3.58
Ludoș	4.13	11.11	4.20
M.-Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireșteu	5.38	12.36	5.53
Oșorheiu	5.57	12.55	6.13
	6.17	1.20	
Reghinul-săs.	8.16	3.22	

Regh.-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.		8.56	8.—
		10.45	9.49
Oșorheiu	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M.-Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)—Uniedoară

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoară—Simeria (Piski)

Uniedoara	30
Cerna	5.10
Simeria (Piski)	5.55

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula.**